

Meer een belangrijk tegelpaneel bedreigd in Blankenberge.

Het is plezierig af en toe naar zee te trekken voor wat ontspanning en we gaan dan steevast nog eens kijken of en wat er in Blankenberge nog staat. Dit jaar was het weer prijs. Verschillende gebouwen kwamen onder de sloophamer. In het beste geval wordt een verplichting opgelegd om de gevels te behouden maar dit is blijkbaar voor interpretatie vatbaar. Wat voor zin heeft het immers om de gevel te behouden en zoals op de foto te zien is tegelijkertijd toe te staan er betonnen terrassen tegen te plaatsen.

Tijdens ons bezoek aan de zomertentoonstelling wees men ons er op dat het huis van de tovenaars in de De Swertstraat ook afgebroken wordt. Op de gevel van dit pand prijken 2 uitzonderlijk Hasseltse paneeltjes met vrouwenhoofden. Het bestuur nam dan ook snel contact met het Stadsbestuur en besloot om een brief te sturen naar het Blankenbergs stadsbestuur met de vraag alles in het werk te stellen om deze paneeltjes te vrijwaren. We houden u op de hoogte van het verdere verloop van dit dossier.

Steun aan v.z.w. "Dement" (Oostende)

Zoals reeds eerder vermeld zet deze vereniging zich in tegen de afbraken voor het behoud van de Belle Epoque woningen in de Stad Oostende.

Het bestuur beraadde zich op welke manier we deze vereniging konden steunen.

In eerste instantie werd er gedacht aan het verstrekken van informatie over Hasselts keramiek zodat zij met deze extra kennis hun dossiers beter kunnen voorbereiden en over extra argumenten beschikken om de bevoegde instanties te overtuigen om dit erfgoed te vrijwaren.

Er werd dus besloten om hun een catalogus Ravissant te schenken die hun zeker als referentie document en als naslagwerk van pas zal komen.

We zullen ook uit onze rijke foto verzameling alle beelden van de sites in Oostende die met Hasselts keramiek te maken hebben selecteren en ze hun op Cd-rom bezorgen.

Getuigen uit het verleden

De kaart links toont een spreekkamer van het instituut Zusters Kindsheid Jesu te Hasselt. Ze is afgestempeld in 1921 wat mooi rijmt met de art-deco luster in het midden. Op de schouw-mantel staan 2 vazen in druipglazuur model nummer 170. De kleine vaasjes zijn onbekend en doen niet direct denken aan Hasselts keramiek

COLOFON

Redactie:
W. Liessens, R. Favoreel,
R. Vliegen, P. Thijs
Eindredactie: P. Thijs
Fotografie: P. Detilloux, (tenzij anders vermeld).

Een uitgave van
v.z.w.
Verzamelaars Unie Hasselts Keramiek
Heerstraat 154, B3511 Kuringen
vzw.vuhk@telenet.be
www.hasseltskeramiek.be

VOORWOORD

Beste leden,

Of het te maken heeft met de vele markten die Frans bezoekt en zich daarbij veelvuldig moet bukken om tegels op te rapen weten we niet. Ook vermoeden we dat het feit dat Ronny zich van zijn fiets ontdaan heeft en nu een Vespa gebruikt er iets mee te maken heeft... Wat er ook van zij, beiden moesten onlangs voor reparatie van hun breuk even naar het ziekenhuis. Ze zijn natuurlijk in tussentijd al weer terug aan de slag maar we wensen hen bij deze toch een voorspoedig herstel.

Zoals voor alle redacties is de zomertijd komkommertijd. Er valt dus niet veel nieuws te rapen en ook het aantal gevonden stukken die we traditioneel tonen was bij het afsluiten van dit nummer nihil.

We hebben dan ook ruim plaats gegeven aan dé ontdekking van dit jaar in casu de foto van de opstelling van de Hasseltse Keramieffabriek tijdens de Provinciale Tentoonstelling in St. Truiden in 1907. Het gebeurt niet dikwijls dat zulke foto's gevonden worden dus hebben we hierbij de aanzet gegeven om hetgeen er op te zien is eens van naderbij te bekijken.

Veel leesplezier

Voor het bestuur,
R. Vliegen, Archivaris

Nieuwsbrief

Nr. 19, augustus 2008

Activiteitenverslag

Kunst en erfgoed in de kijker oftewel "Keik" van 12 april stond in het teken van het verwerven van de mooie vaas in lusterglazuur met zonnebloemenmotief, geschonken door de familie Claes uit St. Truiden. Op uitnodiging van het Stadsbestuur maakte onze secretaris een

presentatie rond dit onderwerp en schreef er ook een kleine publicatie voor. Deze thema-activiteiten hebben over het algemeen vrij veel toeloop en dat was ditmaal niet anders. Het "tuincafé" zat goed vol. We konden ons verheugen op de aanwezigheid van een grote delegatie van de familie Claes die graag eens wat meer wilden weten over die vaas waar wij Hasselaren ons zo druk over maken.

Gedurende een goed uur werden ze op hun wensen bediend want de secretaris had zijn werk grondig gedaan en ging onder andere dieper in op de invloed van het Japonisme in de Art-Nouveau in het algemeen en op deze vaas in het bijzonder.

Tot slot gaf hij samen met de andere leden nog tekst en uitleg bij de stukken die in de vaste opstelling getoond worden.

Zoals het hoort werden daarna de droge kelen gespoeld en werd er nog druk nagekaart over.... Hasselts Keramiek.

R. Favoreel

De kogel is eindelijk door de kerk... Inderdaad na een lange zoektocht hebben we eindelijk iemand met kennis van zaken bereid gevonden om mee te werken aan de publicatie rond de tentoonstelling van publicitair keramiek. We zijn dan ook verheugd dat Juffrouw Sara Janssens (master in de communicatiewetenschappen, Universiteit Antwerpen) heeft toegezegd. Zij zal dan ook deel uitmaken van de werkgroep en het redactiecomité die deze tentoonstelling voorbereiden. Hierdoor komt de voorbereiding ook in een stroomversnelling terecht want het wordt nu tijd om haar snel de nodige informatie te geven zodat zij aan haar opdracht kan beginnen. We wensen haar veel succes en zijn er van overtuigd dat mede dankzij haar inbreng en deze van onze leden en bruikleen gevers we een succesvolle tentoonstelling tegemoet kunnen zien.

P. Thijs

Eerstvolgende Activiteit!

Cultuurbeurs: zaterdag 6 en zondag 7 september e.k.

Gezocht ...Gevonden!

Het is uiterst zeldzaam dat er een authentieke foto met betrekking tot de Hasseltse keramiekfabriek boven water komt. De verzamelaars die de tentoonstelling "st. Truiden 1907" bezochten konden hun ogen dan ook niet geloven toen zij haar ontdekten temidden van een groot aantal andere foto's.

In het kader van deze rubriek kan de foto links dan ook tellen want ze geeft ons een goed beeld van het productieaanbod in 1907. Samen met de foto's uit 1897 en 1905 overspannen zij de eerste periode van 10 jaar van het bestaan van de fabriek.

Het leek ons dan ook aangewezen om hier enkele détails in het kort te bespreken.

Als we bovenaan beginnen merken we onmiddellijk de fries met bas-reliëf waarop een leeuwenjacht in Assyrische stijl afgebeeld wordt. In tegenstelling tot deze die werd ingemetseld in de voormalige Philips gebouwen in Kiewit, waar ze trouwens nog steeds te bewonderen is, werd deze fries klaarblijkelijk geglazuurd.

Centraal staat het mooie tegelpaneel met 2 middeleeuwse vrouwenfiguren in een tuin. Boven dit paneel staat een tegelfries met kroon en sierlijk slingermotief. Het geheel rust op een monumentale schouw die duidelijke art-nouveau stijlenmerken vertoont. Zo herkennen we de moorse invloed in de halfcirkelvormige versiering met florale elementen en centraal een vogel/schelp motief. In de schouw zien we 2 kolommen die het haarddeel afscheiden van de mantel. Deze doen duidelijk denken aan de "vazen" die in de winkel van sigarettenverkoper Thijs aan de spoorwegbrug te bewonderen zijn.

Leuk om weten is ook dat zowel het paneel als de schouw ook te zien zijn op de foto van de opstelling op de werelttentoonstelling van 1905 te Luik. Ook het borstbeeld dat centraal op de mantel staat, was er te zien maar dan wel in een bleke kleur.

Het tegelpaneel rechts is zeer opmerkelijk. Het werd klaarblijkelijk geconcipieerd om het elektrisch licht te promoten. In het midden zie je immers een gaslamp waar tegenover diametraal 4 gloeilampen in de hoeken worden afgebeeld. Het geheel is afgeboord met tegels die we kennen van het tegelpaneel op de Maastrichtersteenweg.

In het kleine paneeltje daaronder zien we rond de centrale cabuchon een combinatie van witte tegels met vier donkere hoektegels. Het motief op deze laatste lijken mij in eerste instantie onbekend.

Het paneel rechtsonder waarvan slechts de letters MAJO(liques), HA(sselt), Grè(s) en Prod(uits) te lezen zijn staat duidelijk haaks op de achterwand. Waarschijnlijk was er dus een afscheiding waarna een ander deel van het assortiment werd getoond.

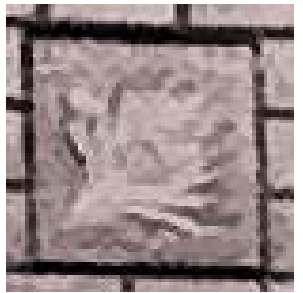
In de linker achterwand kunnen we 4 verschillende delen onderscheiden. Bovenaan zien we op een bakstenen ondergrond links een tegel met een figuur waarvan de contouren doen vermoeden dat het een hoofd van een gebaarde man betreft. Rechts daarvan 2 siertegels waarop we uiterst rechts een pauwenoot motief kunnen herkennen. In het tweede gedeelte zien we een tegeltableau met daarop Céramiques Décoratives en het derde gedeelte wordt volledig ingenomen door tegels met franse lilies in bas reliëf. Na een scheiding in drie delen waarin we de eikeltegels herkennen worden het onderste gedeelte opgevuld met bakstenen in visgraatpatroon.

Laat ons tenslotte ook een blik werpen op de "trede" onderaan met de daarop uitgestalde sierkeramiek.

De trede zelf is voor de wat ouderen onder ons zeker herkenbaar. Met de fel glanzende en in mijn herinnering donkerbruine tegeltjes werden in vroegere tijden stevast gebruikt om een sokkel te maken waarop de kolenstoof geplaatst werd.

De op de trede uitgestalde sierstukken zijn in eerste instantie geen weerspiegeling van het uitgebreid assortiment dat de fabriek kon aanbieden maar is eerder een staalkaart van de verschillende decoratietechnieken die men kon leveren. Zoals we al weten is de vaas in lusterglazuur met zonnebloemmotief er op te zien maar ook de pot met deuken rechts op de schoorsteenmantel is een oude bekende. Ook deze pot is in lusterglazuur uitgevoerd en een gelijkaardig exemplaar wordt in het Stadsmuseum bewaard. Uiterst links staat op een ezeltje het tegeltje met de vermelding van de uren waarop een vertegenwoordiger aanwezig zal zijn. Dit tegeltje kennen we van de Ravissant tentoonstelling. Voor het overige zijn er geen grote ontdekkingen te doen maar bij een volgende gelegenheid zullen we het assortiment toch wat meer in detail bekijken in tussentijd zijn we toch zeer benieuwd om ooit de pot waarop een elegant vrouwenfiguur, waarvan uiterst links een been te zien is, te ontdekken.

P. Thijs

Tegel met vermoedelijk een pauwenoot motief.

Het is de eerste maal dat we de tabakspot op een foto zien. We kunnen dus stellen dat dit model rond die periode zijn intrede in het assortiment deed

De vazen op de mantel vertonen een onbekend decoratiepatroon links horizontale banden en rechts een (zonne)bloemmotief.